

O‘zbekiston Respublikasi
Sog‘liqni saqlash vazirining
“23”_iyun 2025 yildagi
180 -son buyrug‘iga
-ilova

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG‘LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI
AKADEMIK SHOKIR ALIMOV NOMIDAGI RESPUBLIKA IXTISOSLASHTIRILGAN
FTIZIATRIYA VA PULMONOLOGIYA ILMIY-AMALIY TIBBIYOT MARKAZI**

**«KATTALARDA KASALXONADAN TASHQARI PNEVMONIYA»
NOZOLOGIYASI BO‘YICHA TIBBIY XIZMAT KO‘RSATISH
MILLIY KLINIK STANDARTI**

TOSHKENT 2025

«TASDIQLAYMAN»
Akademik Sh. Alimov nomidagi
RIF va PEATM direktori
N.N. Parpiyeva

N.N. Parpiyeva
2025 yil

**«KATTALARDA KASALXONADAN TASHQARI PNEVMONIYA»
NOZOLOGIYASI BO‘YICHA TIBBIY XIZMAT KO‘RSATISH
MILLIY KLINIK STANDARTI**

TOSHKENT 2025

**MILLIY KLINIK STANDART NOZOLOGIYASINING NOMI (KODI), TASHXISLASH VA DAVOLASHGA JALB ETILADIGAN
MUTAXASSISLAR NOMI**

XKT-10/11 bo'yicha kodlanishi:	Nozologik nomi	Nozologiya bo'yicha ambulatoriya sharoitida tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar		Nozologiya bo'yicha statsionar sharoitda tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar	
		Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassislar	Qo'shimcha jalb etiladigan mutaxassislar	Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassislar	Qo'shimcha jalb etiladigan mutaxassislar
XKT-10:					
J13	Streptococcus pneumoniae qo'zg'atgan, pnevmoniya	OSH; Terapevt/ Pulmonolog.	Ftiziatr; Rentgenolog; Endokrinolog; Kardiolog; Torakal jarroh.	Terapevt/ Pulmonolog.	Ftiziatr; Rentgenolog; Endokrinolog; Kardiolog; Torakal jarroh; Reanimatolog.
J14	Haemophilus influenzae [H.influenzae] [Afanasev- Pfeiffer tayoqchasi] qo'zg'atgan, pnevmoniya				
J15	Boshqa ruknlarda tasniflanmagan, bakterial pnevmoniya				
J15.0	Klebsiella pneumoniae qo'zg'atgan, pnevmoniya				
J15.1	Pseudomonas (ko'k yiringli tayoqcha) qo'zg'atgan, pnevmoniya				
J15.2	Stafilokokk qo'zg'atgan, pnevmoniya				
J15.3	B gurux streptokokk qo'zg'atgan, pnevmoniya				
J15.4	Boshqa streptokokklar qo'zg'atgan, pnevmoniya				
J15.5	Escherichia coli qo'zg'atgan, pnevmoniya				
J15.6	Boshqa aerob grammanfiy bakteriyalar qo'zg'atgan, pnevmoniya				
J15.7	Mycoplasma pneumoniae qo'zg'atgan, pnevmoniya				
J15.8	Boshqa bakterial pnevmoniyalar				
J15.9	Aniqlanmagan bakterial pnevmoniya				
J16	Boshqa ruknlarda tasniflanmagan, boshqa infeksiyon qo'zg'atuvchilar chaqirgan, pnevmoniya				
J16.0	Xlamidiyalar qo'zg'atgan, pnevmoniya				
J16.8	Boshqa aniqlangan infeksiyon qo'zg'atuvchilar chaqirgan, pnevmoniya				
J17*	Boshqa ruknlarda tasniflangan, kasalliklardagi pnevmoniya				

J17.0*	Boshqa ruknlarda tasniflangan, bakterial kasalliklardagi pnevmoniya				
J17.1*	Boshqa ruknlarda tasniflangan, virus kasalliklardagi pnevmoniya				
J17.2*	Mikozlardagi pnevmoniya				
J17.3*	Parazitar kasalliklardagi pnevmoniya				
J17.8*	Boshqa ruknlarda tasniflangan, boshqa kasalliklardagi pnevmoniya				
J18	Qo'zg'atuvchisi aniqlanmagan pnevmoniya				
J18.0	Aniqlanmagan bronxopnevmoniya				
J18.1	Aniqlanmagan lobar pnevmoniya				
J18.2	Qo'zg'atuvchisi aniqlanmagan gipostatik pnevmoniya				
J18.8	Qo'zg'atuvchisi aniqlanmagan, boshqa pnevmoniya				
J18.9	Aniqlanmagan pnevmoniya				
XKT-11:					
CA40	Pnevmoniya	OSH;	Ftiziatr;	Terapevt/	Ftiziatr;
CA40.0	Bakterial pnevmoniya	Terapevt/	Rentgenolog;	Pulmonolog.	Rentgenolog;
CA40.1	Boshqa ruknlarda tasniflanmagan virusli pnevmoniya	Pulmonolog.	Endokrinolog;		Endokrinolog;
CA40.2	Mikozlardagi pnevmoniya		Kardiolog;		Kardiolog;
1F57.2	Toxoplasma gondii qo'zg'atgan o'pka toksoplazmozi		Torakal jarroh.		Torakal jarroh;
1D65	Og'ir o'tkir respirator sindrom				Reanimatolog.
CA43.1	O'pka absessi pnevmoniya bilan				
CA40.Y	Boshqa aniqlangan pnevmoniya				
CA40.Z	Qo'zg'atuvchisi aniqlanmagan pnevmoniya				

KATTALARDA KASALXONADAN TASHQARI PNEVMONIYA NOZOLOGIYASI BO'YICHA TASHXISLASH, DAVOLASH, REABILITATSIYA VA DISPANSERIZATSIYA TADBIRLARI

Diagnostik tadbirlar	Tibbiy xizmatlar nomi	Tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					Xizmat ko'rsatish yoki tekshiruvni o'tkazish minimal soni <i>(Har bir davolangan holat uchun)</i>	Davolash muddati
		Ambulator yordam		Statsionar yordam				
		OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Mutaxassis (shifokor) maslahati Asosiy:	1. OSH	+					2 marta	Ambulator yordam: 8 kun. Statsionar yordam: 12 kun, og'ir va o'ta og'ir kechishi uchun 14 kungacha, Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalarida 16 kungacha.
	2. Terapevt	+	+	+			2 marta	
	3. Pulmonolog		+	+	+	+	2 marta	
Izoh: Ko'rsataga muvofiq takroriy qo'shimcha mutaxassislar ko'rigi tavsiya etiladi.								
Mutaxassis (shifokor) maslahati Qo'shimcha:	1. Ftiziatr		+	+	+	+	1 marta	
	2. Rentgenolog		+	+	+	+	2 marta	
	3. Endokrinolog		+	+	+	+	1 marta	
	4. Kardiolog		+	+	+	+	1 marta	
	5. Torakal jarroh				+	+	1 marta	
	6. Reanimatolog			+	+	+	1 marta	
Izoh: bemorda qo'shimcha yoki yondosh kasalliklari aniqlangan hollarda, ko'rsatmaga muvofiq boshqa tegishli tor doiradagi mutaxassislarning ko'rigi o'tkazilishi mumkin.								
Laborator tekshiruvlar Asosiy:	1. Qonning umumiy (klinik) taxlili	+	+	+	+	+	2 marta	
	2. S reaktiv oqsil miqdorini aniqlash			+	+	+	2 marta	
	3. Biokimyoviy analizlar: Qondagi ALT, AST, bilirubin, mochevina, kreatinin, qand miqdorini aniqlash			+	+	+	2 marta	
	4. Qon zardobidagi kaliy, natriy va xloridlar miqdorini aniqlash			+	+	+	2 marta	
	5. Qondagi umumiy oqsil (albumin) va uning fraksiyalarini aniqlash.			+	+	+	2 marta	
	6. Koagulogramma			+	+	+	2 marta	
	7. Qondagi prokalsitonin testi				+	+	2 marta	
	8. Gramm bo'yicha bo'yalgan balg'am surtmasining			+	+	+	1 marta	

	mikroskopiyasi							
	9. Balg'am va boshqa biologik namunalarni (BALJ, plevra suyuqligi va boshqalar) G-Xpert usulida tekshirish			+	+	+		1 marta
	10. Balg'am va boshqa biologik namunalarni (BALJ, plevra suyuqligi va boshqalar) sitologik tekshiruv				+	+		1 marta
	11. Biologik namunalarni (plevra suyuqligi va boshqalar) biokimyoviy tekshiruv (rN, oqsil, laktatdehidrogenaza va boshqalar)				+	+		1 marta
	12. Balg'am va boshqa biologik namunalarni (venoz qon, BALJ, plevra suyuqligi va boshqalar) aerob, fakultativ-anaerob mikroorganizmlarga va zamburug'larga bakteriologik tekshiruv (posev)				+	+		1 marta
	13. Mikroorganizmlarning antimikrob va boshqa dori vositalarga sezuvchanligini aniqlash.				+	+		1 marta

Izoh: Laborator tekshiruvlarni tor doiradagi mutaxassis maslahatiga ko'ra yoki davolanish jarayonida ko'rsatma bo'lganda takroriy o'tkazilishi mumkin.

Laborator tekshiruvlar Qo'shimcha:	1. Immunoserologik tekshiruvlar - Chlamidia pneumoniae M, G (IgM, IgG) sinfi antitelalarini aniqlash				+	+		1 marta
	2. Immunoserologik tekshiruvlar - Mycoplasma pneumoniae. M, G (IgM, IgG) sinfi antitelalarini aniqlash				+	+		1 marta
	3. Qondagi kislota-asos holati va gazlar miqdorini aniqlash				+	+		2 marta
	4. Siydikning umumiy (klinik) tahlili			+	+	+		2 marta
	5. D-Dimer				+	+		2 marta
	6. Natriy uretik peptid				+	+		2 marta
	7. Biologik materialni gistologik tekshiruv				+	+		1 marta

Izoh: Bemorda yondosh kasalliklari aniqlanganda tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib mavjud qo'shimcha va takroriy laborator diagnostik tekshiruvlari o'tkazilishi mumkin.

Instrumental tekshiruvlar Asosiy:	1. Ko'krak qafasi a'zolari rentgenografiyasi	+	+	+	+	+	2 marta	
	(2 proyeksiyali)	+	+	+	+	+	har ko'rik paytida	
	2. Pulsoksimetriya	+	+	+	+	+	1 marta	
	3. EKG				+	+	1 marta	

Izoh: Instrumental tekshiruvlarni tor doiradagi mutaxassis maslahatiga ko'ra yoki davolanish jarayonida ko'rsatma bo'lganda takroriy o'tkazilishi mumkin.

Instrumental tekshiruvlar Qo'shimcha:	1. Ko'krak qafasi a'zolari kompyuter tomografiyasi				+	+	1 marta	
	2. Fibrobronxoskopiya				+	+	1 marta	
	3. ExoKG				+	+	1 marta	

Izoh: Bemorda yondosh kasalliklari aniqlanganda tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib mavjud qo'shimcha va takroriy instrumental diagnostik tekshiruvlari o'tkazilishi mumkin.

***STATSIONAR DAVOGA KO'RSATMA:** tuman darajasi - yengil kechishi va yondosh kasalliklar bilan birga kelishi; pnevmoniya o'rta og'ir kechishi; ambulator davoning samarasizligi; viloyat darajasi - o'rta og'ir kechishi va yondosh kasalliklar bilan birga kelishi; og'ir kechishi; tuman darajasidagi davoning samarasizligi; respublika darajasi - o'rta og'ir kechishi va yondosh kasalliklar bilan birga kelishi; og'ir kechishi; asoratlarning rivojlanishi; o'tkazilgan davoning samarasizligi.

Diagnostik tadbirlar	Tibbiy xizmatlar nomi	Tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					Xizmat ko'rsatish yoki tekshiruvni o'tkazish minimal soni (Har bir davolangan holat uchun)	Davolash muddati
		Ambulator yordam		Statsionar yordam				
		OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Boshqa turdagi tekshiruvlar	1. Diagnostik torakoskopiya				+	+	1 marta	
	2. Pereferik tomirlar UTT				+	+	1 marta	

Izoh: Bemorda yondosh kasalliklari aniqlanganda tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib mavjud qo'shimcha va takroriy diagnostik tekshiruvlari o'tkazilishi mumkin.

Tekshiruvlar ro'yxati klinik holatga qarab to'ldirilishi va takroriy o'tkazilishi mumkin!

DAVOLASH TADBIRLARI

Medikamentoz davo

Davolash tadbirlari (asosiy medikamentoz terapiya)		Tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha Sutkalik dozasi	Bir kurslik dozasi
		Ambulator yordam		Statsionar yordam				
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozasi va qo'llanilishi	OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
1. Antibiotiklar Beta-laktamaz ingibitori bilan keng ko'lamli ta'sir doirasiga ega bo'lgan penitsillinlar: Amoksitsillin/klavulanat	ichishga, 875/125 mg.						2 tab.	14 tab.
Makrolidlar: Azitromitsin Klaritromitsin	ichishga 250, 500mg, ichishga 500 mg.						1 tab. 2 tab.	3 tab. 14 tab.
Sefalosporinlar III avlod: Seftriakson	m/o yoki v/i 1000 mg.						2 fl.	14 fl.
Sefalosporinlar III avlod: Sefotaksim	v/i va m/o 500 mg, 1000 mg.						2 fl.	14 fl.
Sefalosporinlar III avlod: Seftazidim	m/o va v/i, 500 mg, 1000 mg, 2000 mg.						3 fl.	21 fl.
Sefalosporinlar III avlod: Sefoperazon	m/o va v/i, 500 mg, 1000 mg, 2000 mg.						2 fl.	14 fl.
Sefalosporinlar III avlod: Sefeksim	ichishga 400 mg.						1 tab..	7 tab.
Sefalosporinlar IV avlod: Sefepim/sulbaktam	m/o va v/i 1000mg, 2000mg.						2 fl.	14 fl.
Sefalosporinlar V avlod: Seftorolin fosamil	m/o va v/i 400mg, 600 mg.						2 fl.	14 fl.
Ftorxinolonlar: Levofloksatsin	ichishga 250, 500mg; in'eksion 500 mg/100ml.						1 tab. 2 fl.	10 tab. 14 fl.
Ftorxinolonlar: Moksifloksatsin	ichishga 400 mg, in'eksion 400 mg/250ml.						1 tab. 1 fl.	5 tab. 5 fl.

Davolash tadbirlari (qo'shimcha medikamentoz davolar)		Tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha Sutkalik dozasi	Bir kurslik dozasi
		Ambulator yordam		Statsionar yordam				
		OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozasi va qo'llanilishi							
1. Tizimli GKS: Prednizolon (gidrokortizon, deksametazon va b.)	инъекцион 30 мг/1 мл;		+	+	+	+	2 amp.	10 amp.
2. Nosteroid yallig'lanishga qarshi vositalar: Ibuprofen Paratsetamol	ичишга 400 мг; ичишга 500 мг.						2 tab. 3 tab.	10 tab. 15 tab.
3. Antikoagulyanti: Geparin Enoksiparin	т/о ёки в/и 5000 Ед/мл; т/о 0,4; 0,6; 0,8Ед.						1 fl. 2 shprits.	7 fl. 14 shprits.
4. Mukolitik dori vositalar: Ambroksol Bromgeksin N-atsetilsistein	ичишга 90 mg/sut, ичишга 32 mg/sut, ичишга 600 mg/sut, in'eksion 300 mg.	+	+	+	+	+	3 tab. 4 tab. 1 tab. 2 fl.	30 tab. 40 tab. 10 tab. 20 fl.
Izoh: Milliy klinik protokollarda keltirilgan dovolash rejimlaridan (ushbu asosiy va qo'shimcha dori vositalarning har xil kombinatsiyalari) kasallikning og'irlik darajasiga va ko'rsatmaga muvofiq holda foydalaniladi, hamda ushbu protokollarga mos ravishda qo'shimcha dori vositalar va qo'shimcha usullar (masalan: Noinvaziv va invaziv o'pka ventilyatsiyasi, kislorodterapiyasi va boshqalar) tavsiya etilishi mumkin.								

PARHEZ STOLI/DIYETA

Ovqatlanish tartibi	Tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator yordam		Statsionar yordam		
	OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari
1. 15 – stol, doimiy	+	+	+	+	+

PROFILAKTIKA

Davolash tadbirlari		OSHP/OP	KTMP	O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik doza
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozasi va qo'llanilishi				
1. Grippga qarshi vaksinatsiya, har yili mavsumiy.	0.25-0.5 ml/doz t/o.		+	1 doza	1 doza
2.Pnevmokokli infeksiyaga qarshi vaksinatsiya, profilaktik 1 marta har 5 yilda, buster doza 1-marta o'tkazilgan vaksinatsiyadan 1 yil o'tgandan keyin tavsiya etiladi.	0.5 ml/doz t/o.		+	1 doza	1 doza
Izoh: Milliy klinik protokollarga mos ravishda qo'shimcha usullar tavsiya etilishi mumkin.					